

VOORSTEL AB

DATUM DB VERGADERING : 27 november 2018

DATUM AB VERGADERING : 29 januari 2019

PORTEFEUILLEHOUDER : J.F. de Jong

REGISTRATIENUMMER : Z/17/014471-100239

OPSTELLER : Wilgert Veldman, telefoonnummer +31882331639

CATEGORIE: Bespreekstuk

 uw waterschap

ONDERWERP

Voorkeursalternatief dijkversterking Gelderse Sluis - Reevediep

VOORSTEL

Vaststellen van het Voorkeursalternatief voor versterking van de dijk Gelderse Sluis – Reevediep en als gevolg daarvan instemmen om in de Planuitwerkingsfase met belanghebbenden gesprekken voort te zetten over het voornemen tot intrekken van de ontheffing voor rundveebeweiding op de dijk.

SAMENVATTING

Met het HWBP project Noordelijke Randmeerdijk wil Waterschap Vallei en Veluwe (WSVV) de primaire kering verbeteren langs de oostzijde van het Veluwe- en Drontermeer, gelegen tussen Doornspijk en de Gelderse Sluis. Direct ten noorden daarvan ligt een dijktracé van 300 m in beheer bij WDODelta. Dit stukje primaire kering ligt ingeklemd tussen de Gelderse Sluis aan de zuidzijde en het Reevediep aan de noordzijde en heeft een hoogtetekort (ca. 80 cm). Vanwege efficiënte en eenduidigheid is het 300 m lange dijktracé meegekoppeld met het HWBP project Noordelijke Randmeerdijk. Begin 2017 is hiervoor een gezamenlijk Plan van Aanpak voor de Verkenningfase vastgesteld en bestuurlijk een Samenwerkingsovereenkomst ondertekend.

De afgelopen periode heeft WSVV de Verkenningfase doorlopen, met als resultaat een Voorkeursalternatief voor versterking van de dijk tussen Gelderse Sluis en Reevediep. Het Voorkeursalternatief bestaat uit een symmetrische, integrale ophoging van deze dijk met grond. Deze keuze is vooral ingegeven vanuit ruimtelijke kwaliteit. Vanuit de omgeving is er draagvlak voor deze wijze van versterken. Consequentie van de dijkversterking voor WDODelta is dat de huidige ontheffing voor beweiding door rundvee op de dijk ingetrokken moet worden. De formele intrekkingprocedure start aan het eind van de Planuitwerkingsfase (medio 2020).

De bijdrage van WDODelta voor de Planuitwerkingsfase wordt ca. 16% tot 21%, afhankelijk of een aantal kunstwerken in het WSVV deel worden opgenomen op het HWBP programma. Hiermee wordt de bijdrage voor WDODelta aan de Planuitwerkingsfase ca. € 240.000 tot € 320.000. Bij 90% financiering door het HWBP, ligt de eigen bijdrage van WDODelta aan deze fase tussen de € 24.000 en € 32.000. De verwachting is dat het Plan van Aanpak in april 2019 gereed is en door het algemeen bestuur kan worden vastgesteld.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

- Op 18 april 2017 heeft het Dagelijks Bestuur van WDODelta het Plan van Aanpak Verkenningfase vastgesteld en ingestemd met de Samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst is op 4 juli 2017 ondertekend tijdens de eerste Bestuurlijke Begeleidingsgroep.
- Het Voorkeursalternatief wordt unaniem onderschreven door de Bestuurlijke Begeleidingsgroep van het project, waarin onder andere de gemeenten Kampen, de provincie Overijssel, Rijkswaterstaat en Gastvrije Randmeren bestuurlijk vertegenwoordigd zijn.

- Separaat aan de vaststelling van het Voorkeursalternatief wordt voor de Planuitwerkingsfase een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Waterschap Vallei en Veluwe voorbereid, evenals een Plan van Aanpak voor de Planuitwerkingsfase met bijbehorende kredietaanvraag. Deze voorstellen zullen naar verwachting in april 2019 aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.

OMGEVING

Grondeigenaren en bewoners

Het 300 m lange dijktracé, van WDODelta, kent één gebruiker die zowel eigenaar is van enkele percelen als pachter is van de overige percelen. Deze overige percelen zijn in eigendom van een stichting. In het tracé staat één woning op de dijk. De bewoners van deze woning, de grondgebruiker van de dijk en de stichting die gronden in eigendom heeft, zijn via zogenaamde werktafels betrokken bij de totstandkoming van het Voorkeursalternatief. Zij hebben begrip voor de dijkversterking en hebben hun voorkeur uitgesproken voor het alternatief dat voorligt ter vaststelling.

Intrekken ontheffing voor rundvee beweiding op dijk

Het huidige karakter van de dijk is een ca. 1 m hoge, geleidelijk oplopende drempel in het landschap. Mede hierom is in 2005 door het voormalige Waterschap Groot Salland een ontheffing aan de grondeigenaren verleend voor beweiding van de dijk met rundvee. Met de voorgenomen dijkversterking wordt de dijk hoger en worden de taluds minder flauw. Aan de grasmat op de nieuwe dijk worden zodanige eisen gesteld, dat hier geen rundvee meer op kan lopen in verband met het risico op een niet gesloten graszode door vertrapping. Dit maakt dat met de versterking van de dijk de ontheffing voor rundveebeweiding ingetrokken moet worden. Dit is het geval bij elk beschouwd dijkversterkingsalternatief. Om de ontheffing in stand te houden moet de dijk robuuster (hoger en breder) aangelegd worden dan noodzakelijk. Hier zijn onevenredig hoge kosten mee gemoeid. Grondeigenaren en pachter begrijpen dit, maar willen wel gecompenseerd worden voor het ongedaan maken van de vergunde situatie. Deze compensatie is onderdeel van de realisatiekosten. Concrete gesprekken hierover volgen in de Planuitwerkingsfase. Het is de bedoeling om de formele intrekkingprocedure gelijktijdig te doorlopen met het vaststellen van het Projectplan Waterwet, aan het einde van de Planuitwerkingsfase, naar verwachting medio 2020.

FINANCIËN

Raming realisatiekosten

Voor het Voorkeursalternatief is een raming opgesteld. De geraamde investeringskosten voor de realisatie van de dijkversterking van het dijktracé Gelderse sluis – Reevediep liggen met 70% zekerheid tussen € 541.000 en € 907.000. Dit past binnen het bedrag dat in de meerjarenbegroting is opgenomen voor de realisatie van deze dijkversterking. De raming heeft onder andere de volgende uitgangspunten:

- de raming betreft directe bouwkosten en indirecte kosten die gemaakt moeten worden om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. De raming betreft niet de kosten voor de Planuitwerkingsfase, deze worden separaat aan u voorgelegd.
- voor het bepalen van de eenheidsprijzen is gebruik gemaakt van een actueel kostenbestand. De eenheidsprijzen van kostenbepalende onderdelen zijn onderbouwd met de inzet van arbeid, materieel en materiaal.
- de kosten zijn in beeld gebracht binnen de nauwkeurigheidsmarge die geldt voor de fase van Verkenning in de regeling subsidies hoogwaterbescherming en het MIRT-spelregelkader.

Bijdrage Planuitwerkingsfase

Tijdens de Verkenningfase van het HWBP project Noordelijke Randmeerdijk heeft een zogenaamde verscherpte toetsing plaats gevonden van de versterkingsopgave. Dit heeft geleid tot een sterk gewijzigde opgave voor het WSVV deel. De opgave in het WDODelta deel blijft ongewijzigd: dit dijktracé blijft een hoogtetekort houden.

In het WSVV deel zijn, naast drie dijktracés met een versterkingsopgave, beperkt versterkingsmaatregelen nodig bij 10 kunstwerken in de dijk. Nog niet al deze kunstwerken zijn

opgenomen op het HWBP programma. Dit is nog afhankelijk van een beoordeling die binnenkort wordt uitgevoerd door de ILT. Het versterken van de kunstwerken in het WSVV deel is mede bepalend voor de hoogte van de raming van de realisatiekosten voor het totale project.

Bij de start van de verkenning is de realisatie geraamd op een bedrag van in totaal € 34 mln. Hiervan bedroeg toen het WDODelta deel € 1,1 mln. (3%). Door het verscherpt toetsen is de totale veiligheidsopgave sterk teruggebracht. Afhankelijk of de kunstwerken in het WSVV deel worden opgenomen op de HWBP programmering en in het project, liggen de nu geraamde totale realisatiekosten maximaal tussen de € 4,2 mln. en € 5,7 mln. De dijkversterking in het WDODelta deel is nu geraamd op maximaal € 0,9 mln. De bijdrage van WDODelta is daarmee ca. 16% tot 21%.

De sterk gereduceerde opgave in de realisatie heeft ook effect op de omvang van de Planuitwerkingsfase. Waar eerder een bedrag voorzien was van € 2,3 mln. is de verwachting nu dat maximaal € 1,5 mln. nodig is voor de Planuitwerkingsfase. Op basis van het aandeel van WDODelta in de realisatiekosten, wordt de bijdrage voor WDODelta aan de Planuitwerkingsfase ca. € 240.000 tot € 320.000. Bij 90% financiering door het HWBP, is de verwachte eigen bijdrage van WDODelta aan de Planuitwerkingsfase ca. € 24.000 tot € 32.000. Dit bedrag is lager dan waar in de meerjarenbegroting vanuit is gegaan, maar het definitieve bedrag wordt nog ter besluitvorming aan u voorgelegd.

RISICO'S

Een gevolg van het Voorkeursalternatief is dat de ontheffing voor rundveebeweiding ingetrokken moet zijn na realisatie van de dijkversterking. Het kan zijn dat de ontheffinghouders beroep aantekenen tegen deze intrekking. Dit heeft als gevolg vertraging van de procedures om tot realisatie van de dijkversterking te komen. Het is daarom van belang om in goed overleg tot overeenstemming te komen over de wijze van compenseren van het nadeel dat de grondgebruiker en grondeigenaren ondervinden.

TOELICHTING VOORKEURSALTERNATIEF

Symmetrische, integrale ophoging met grond

Het Voorkeursalternatief bestaat uit een integrale ophoging van de dijk met grond, zie bijlage 1. Deze keuze is vooral ingegeven vanuit ruimtelijke kwaliteit en het huidige historische karakter en voorkomen van de dijk. Door de dijk op een symmetrische wijze te versterken behoudt de dijk het karakter van de oorspronkelijke Drontense overlaatsdijk. De grondgebruiker van de dijk kan instemmen met deze wijze van versterking, omdat hiermee de taluds van de dijk zo flauw mogelijk blijven. Dit komt ten goede aan de gebruiksmogelijkheden van de dijk.

Maatwerk ter plekke van woning

De aansluiting van de dijkversterking op de terp van de (enige) woning vergt maatwerk. Tijdens de werktafels en gesprekken zijn wensen en eisen van de bewoners opgehaald. Door verschillende maatwerkopties met de bewoners te bespreken is een idee gegeven welke kwaliteiten van de terp behouden kunnen blijven of terug dienen te komen in de nieuwe situatie. De aansluiting op de terp van de woning is in het voorkeursalternatief nog niet verder uitgewerkt maar gaat als maatwerk mee naar de planuitwerking. De uitwerking zal samen met de bewoners plaats vinden.

Meekoppelkans: grondgebruik uit voorland

Onderdeel van het Voorkeursalternatief is de meekoppelkans om het buitendijkse voorland af te graven en de uitkomende grond te gebruiken voor dijkversterking. Dit geeft de mogelijkheid voor natuurontwikkeling en is een duurzame methode voor dijkversterking, omdat geen of minder grond van ver moet worden aangevoerd. Om te kunnen inschatten of grondgebruik uit het voorland mogelijk is, zijn in de Planuitwerkingsfase nadere onderzoeken nodig naar de grondkwaliteit, de mogelijkheden tot grondaankoop en het effect op de dijk.

BIJLAGEN

1. Kaart Voorkeursalternatief dijktracé Gelderse Sluis – Reeve
2. Verkenningenrapport HWBP project Noordelijke Randmeerdijk

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de dijkgraaf,
ir. H.H.G. Dijk